

ÓBEGSEI HIRLAP

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Nyilttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár.)

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Csernicsek Imre, Palánka.

Klikkrendszer.

Nem tudom bizonyosan, hogy mindenütt annyira divik az u. n. klikkrendszer, mint nálunk, de ha így is volna, akkor sem nyomhatnám el azt a kítőző keserűséget, mely ennek láttára elfogja bensőmet. Mert nemcsak bosszúságot, kellemetlenséget, szűl ez az állapot, hanem egyenesen hátrányára van az egészséges fejlődésnek gátját képezi a társadalmi kialakulások egészséges folyamatának.

Hogy mi az a klikkrendszer, kérdehetné valaki? Ugyan hamarosan megkaphatja a választ. Csak tekintsen maga köré s látni fogja azt a sajnálatos tény, hogy lett légyen bárhol, bármilyen körülmények között, mindenkor észre kellett vennie, hogy mindenhol alakul egy erős, szinte szerves összefüggésű acélgyűrű, a mely maga alá gyűr minden érdekelt, a mely tagjai részére minden előnyt megszerez, minden összeköttetést kihasznál, hogy a gyűrű, ez a tulajdonképeni klikk-tagjai, mindenkor a legkönyebben boldogulhassanak. Ha állás van üresecőben, a mely zsiros javadalma-zással jár, ha valamely előny szereshető megengedett, vagy meg nem engedett módon, akkor a klikk, a szervezett ember-ekből álló acélgyűrű, kinyújtja vaskarját s igyekszik a maga érdekszférájába vonni azt, megszerezni a klikk valamelyik tagja részére s ha csak lehetséges meg is szerzi azt.

S a klikk ellen küzdeni merő lehetetlen-ség. Hiába van tehetség, tudás, jóakarát, a klikk erejét mindez meg nem törí, az ő hatalmán megtörik minden igyekezet, minden erőlködés.

Ha a hivatali előmenetelről van szó, ott van mindjárt a klikk s az ő emberét hajszolja keresztül, akár városi, akár megyei akár javadalomról legyen szó. Ha a köz-igazgatásnak szüksége van valamire, házra, telekre, bérletre, avagy ezer más dologra, hiába pályázik a becsületes, jóhiszemű polgár a klikk megállapítja melyik tagja kapja a konczot s az a szerencsés haíandó meg is kapja azt.

A hol a klikkrendszer meghonosult, ahol az embergyedek, legyen címük bármi-lyen is, egyesültek arra, hogy saját érdekük előtérbe hozásával, az egész érdeke háttér-be szoríttassék, ott mindenütt érezhető káros hatása is. Mert a klikkrendszer agjai rendszerint a gyöngékből áll, onnan tobo-rozza katonáit, hiszen az erőseknek nincs annyira szükségük az egyesülésre. Így jön-nek azután a gyöngék uralomra s számbeli erejükkel elnyomják, az egyesek különben nagyobb erőségét.

Hogy miképen kell ez átkos rendszer ellen küzdeni, azt kevesen tudják, mert akik tudják, azokat, a klikkrendszer addig, addig tapogat körül, míg végre a maga körébe csábítja s evvel is erősíti hatalmát. Ne csodáljuk akkor, ha mindenki, még az erőseket sem kivéve oda törekszik, hogy bejuthasson a klikkbe, a mely ápol s eita- kar.

A palánkai főszolgabíró előadást tart.

Ez pedig nagy dolog. Különös dolog. Soha nem hallott dolog. T. i. az hogy a palánkai főszolgabíró előadást tartson.

El se hiszik nekünk tisztelt olvasóink. Már is látjuk az Önök arcán a megtestesült kérdőjelet: De már ilyent...?

Pedig hát bármennyire kételkednek is, tényleg úgy van. A főszolgabíró ur előadást tartott.

De hát, mondják Önök, hisz a főszolgabíró se irodalmilag, se tudományosan, se művészeti szempontból véve soha meg se mert mukkanni. Ezek a kiváló szellemi magaslatok reá nézve mindig Spauyol hegyek voltak. Hát hol tartott előadást, mikor tartott előadást és kinek tartotta azt?

Ugy-e hamarosan átnézik az összes helyi, megyei és pesti lapokat s bennök a »Művészet. Irodalom. Mula-tságok.« rovatát, hogy meggyőződjenek róla, hogy igazat mondtunk-e. Mert a palánkai szolgabíró, hogy előadást tartott, azt minden lapba és krónikába fel kellene jegyezni. Mivel-hogy ilyen dolgot tőle és róla soha senki fel nem tételezett.

De hogy kedves olvasóinkat soká ne tartsuk szóval és jogos kíváncsi-ságukat fel ne csigázzuk; rövidesen megmondjuk, hogy a magasabb kol-lega az alacsonyabb kollegának, az az a főbíró a községi bírónak tartotta az előadást. Belépti díj nem volt. De a helyett gymnasiumi fordítási gyakor-latok.

Tessék elképzelni a főszolgabírót, milyen komoly arcot vág (amit ugyan nehéz elképzelni!) és tetszeleg ma-gának egy tudományos professor szerepében (ezt meg még nehezebb elképzelni, t. i. nem a tetszelegést, ha-nem a tudományt meg a főszolgabírót együttessen.)

És előtte ott áll a nebuló tanítvány, kiről Gőre Gábor formáját lefénnyké-pezték.

Mindkettőnek arca őszinte tiltako-zás az ellen, mintha ők találták volna fel a puskaport, mert a phrenológiából kimutatható, hogy agyvelejük ilyen veszedelmes robbantó szer gyártására nincs teremtvé.

De a bötüvetést némileg mindketten értik.

T. i. a főbíró a magyar bötüvetést, a bíró meg a németet.

És a főbíró kezében, Uram segélj! a »Bácskai Hírek.«

A bíró lehajolt, kibetűzte, hogy micsoda veszedelmes papiroost tart a főnöke és mindjárt keresztet vetett magára.

Ugyan mi lehet benne? Jó dolog nem, az bizonyos.

Egy darabig néma hallgatás. Az alatt pedig a bíró azon melázott el, milyen jó dolog, hogy ő nem tud magyarul. Így oszt, ha irnak róla, a mi ugyan soha sem történt, el nem tudja olvasni.

És megtörtént a nagy csoda... Megkezdődött az előadás.

A főnök felolvasta és németre for-dította a »Bácskai Hírek« multkori cikkét a »Bíróválasztásról« a bírónak és interpretálta, hogy az ott használt metaphorák, metonymiak és allegoriák a majomról meg a medvéről mind ő reá vonatkoznak.

De a bíró sose tanulta, a főbíró meg már rég elfelejtette a stilsztikát, hát így hamarjában egyik se tudta megállapítani, hogy az említett szó-képek adott esetben és fogalmazásban mennyire találók.

Nagy zavarban voltak mind a ketten. Erre aztán »hivatalos arcot« vágta az előadáshoz. Egyebet ugy se tudtak tenni. És szétmentek. A főbíró hza a bíró meg kérdezősködni, hogy tényleg van-e ő olyan allegorisztikus alak, mint a »Bácskai Hírek« írják.

Éljen a palánkai irodalmi közigaz-gatás! Kritikus.

Bíróválasztás Palánkán.

Jól informált helyről értesítenek hennün- ket, hogy a főszolgabíró

nem fogja jelölni Rebellt.

Majd meglátjuk, szembe mer-e szállani úgy szólván az egész községgel, mikor Rebel Alajos közbecsülésnek örvendő sze-mélyét nemcsak az iparosok és kereskedők, hanem a földművesek javarésze is a bírói széken óhajja látni,

Annyi bizonyos, hogy a választók elv-ből nem fogják akceptálni a főbíró jelölt-jét, akárki is legyen az, mert azt akarják, hogy végre valahára az ő emberük kerül-jön a község élére a ki a község érdekeit fogja szolgálni, nem pedig szolgabírói madzagon táncolni.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Pizkos panama. Sápokat szedtek!

Persze palánkai korcsmáról, még pedig a »Hungária« szállodáról van szó, melynél 500 korona sáp járt a »kijárási« és tetejébe még hordó bor is. Magától értetődik, hogy ez mind »ajándék« volt. Majd legközelebb rávilágítunk erre az ajándékokra meg a többi paprikásokra, melyeknek panamaillata egész a Torontálig büzik. Illeive onnan vissza Palánkára.

Hadd legyen nekünk is vizmérő óránk, de bácskai szokás szerint borral feltöltve!

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is, ha a tejet visszantassítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban.

Rovás.

Ha valaki a palánkai földmivelők szövetkezetének mérlegét nézi, önkénytelenül szemébe ötlök 12363 korona 12 fillér adó és illeték hátralék. Hát ez, hogy lehetséges? Mért nem lett ez az összeg annak rendje és módja szerint rendes időben behajtva, mért szerepel ez az ezekre rugó összeg ott mint hátralék? Ha egy földhöz ragadt szegény ember 8—10 koronával tartozik, ráteszik a kést, az az a végrehajtót, de itt — pláne — szövetkezetnél szemet hunytak. Az illetékes körök nyílt és őszinte nyilatkozását követeljük, mért nem lett ez az összeg rendes időben behajtva? Ez mindannyiunk közös érdeke, hallgatásnak helye nincs!

Hova-tovább * * * ötödik évfolyamába lép a »Bácskai Hírek.« Fennállása óta mindig a közérdeket szolgálta, de megnyitotta a teret mindazok részére is, akik megsértettek, megbántottak érezték magukat, hogy tisztazzák ügyüket s lássa a közönség a valót mindkét részről. De azok, a kiknek kötelessége lett volna bennünket tá-

mogatni, csak a spion szerepét vitték, nem gondoltak arra, hogy ha idővel, erősebb talajunk lesz, mi is viszonozhatjuk a kölcsönt. Hát elértünk oda. De mi nem haladunk az ő utjukon. Mi csak az igazság útján megyünk. De ha ott elvesznek — az az ő bajuk

Kialiciós világ Bács megyében

A »Bácskai Napló« vezércikkében így jellemzi a bács megyei koalíciós világot:

Borocz Adamovics képviselő legerősebb vára, szintizta néppárti község. Pető-Potucsek palánkai járásbíróval — ki 24 óra alatt lett ortodox liberálisból a legszélsőbb Kossuthista — nem tartott sohasem — a rokonság kapcsán — 10—14 szavazó polgárnál több!

Szálla is volt e megközelíthetetlen község mindig az »urak« szemében!...

Csak alkalomra vártak...

A jegyző előregedett, megérett teljese, .! . nyugalomba vonult tehát.

Elérkezett most már a cselekvés ideje!...

A koalíciót ideálisan értelmezők — természetesen — az hitték, hogy a község közóhaja — melyet a kath. és szerb plébánosok képviseltek, — lehet egyedül irányadó... Hiszen a koalíció nem tűr korrupciót és evvel csak számolni fog talán a Bácskában uralmon lévő függetlenségi párt is!...

Kinevettük, — midőn előlött kételkedni mertem!...

Közben a főispán ismételtén is kijelente hogy minden pályázót kandidálni fognak, had' nyilvánuljon a közóhaj szabadon... Ennél már csak nobilisabb, pártatlanabb eljárást igazán képzelni nem lehet!...

Sokan is pályáztak... a község feltűnően tiszta, rendes, a nép jó módu, az állás jövedelmező minden oldalról megindult tehát a puhatulodzás: a remény és siker kilátásával azonban csak hárman vehették fel a harcot: a szépliget, a bácsi és palánkai aljegyzők, mind közel 40 évhez álló, komoly gondolkodásu, sokat tapasztalt és érdemes férfiak...

Igen ám, csak hogy Tisza Kálmán nem hiába biztosított az 1886. évi XXII. t. c. alapján kijelöltetési jogot a járási főszolgabíróknak.

Hogy ezt a valósággal szuverén hatalmat, mely — bátran mondhatjuk — tág lelkiismeretű ember kezében minden alkotmányos választást illuzoriussá tesz, — voltaképpen önvédelmi fegyvernek szánták a nemzetiségi mumussal szemben és nem muszka kancsukának, melylyel minden jogos, törvényes és hazafias közóhajt végigkorbácsolhatnak, — ez most ne képezze elmékedésünk tárgyát.

A cél kettős volt: sujtani és jutalmazni!...

Sujtani Boróc községet egy olyan jegyzővel, kinek kötött marsruta szerint kell majd letörni e büszke, nyakas népet, a néppárti várat — és jutalmazni a Kossuth-párt egyik legagilisabb exponensét, ki végtelen féktelenséggel agítált az utolsó választás

alkalmával a néppárt ellen.

Ez a volt bácsujlaki jegyző: Duptza Kálmán.

Ezt az embert találták legrámtermettebbnek a hatalom birlalói Borocra!

A Kossuth-párt oszlopos tagja: Payerle Nándor tb. főszolgabíró önmagát multa fölül. Ismételtén megjelent Borócon, a község házára kivatta a községi képviselőket és — kisebb-nagyobb eredménnyel — ott dolgozta meg egyenkint őket. Ugy lát-szik, az eredménytől mégis félték. »Strohmannokról« kellett tehát gondoskodni. Ekkor nyújtották be a pályázati kérvényeiket a parragi és a wekerlefalvi jegyzők. Borócon azonban be nem mutatkoztak, meg nem fordultak egyszer sem, tehát komoly pályázó számban nem is jöttek.

Elérkezett végre a választás!

A főispán ígéret után csodálatos talán hogy ez összes pályázókat mellőzték és csak Duptzát kandidálták a parragi és wekerlefalvi jegyzők társaságában?

Igy lett Duptza Kálmán — ki egy betűt sem ért szerbül — boróci jegyző!

Ime, így vélekedik a koalíció egyik pártjának hivatalos orgánuma.

A »Bácskai Napló« csodálkozik ezen a jegyzőválasztáson. Mi absolute nem. Hisz ez a rendszer járja. Ott a praecedens, a kiszácsi jegyzőválasztás. Ha az ujvidéki Nikolits hasonlóan járhatott el, mért ne tenné Payerle. Hisz ő legalább is annyit gondol magáról, mennyit az ujvidéki kollegája. T. i. önmagáról s nem a Payerléről. Mert erről senki se gondol sokat. Legfelebb ő maga.

A Nick Carter.

kiadóhivatala, Mikolási Sándor füzetes regényeiből ezen e héten szintén a megszo-kott pontossággal jelentek meg a fölötté érdek feszítő számok. A Dazaar sorozat második száma (Nick Carter 54.) még az előtít is meghaladja érdekesség dolgában, és valósággal rabul ejti az olvasó figyelmét, Nick Carter bravuros szeniálitással és bátósággal menekül meg a halálos kelep-céből, melyet neki a tibeti bünszövetség vet, a gonosztevőkkel folytatott élet-halál-harcának ez talán a legizgatóbb fejezete. — Buffalo Bill a 36 füzetében veszedelmes kalandba bocsátkozik, mert egy fogadás következtében léghajóra száll és vakmerően behatol az indiánok területére, a hol élete kockáztatásával töri le a vakmerően garázdálkodó rablóbandákat. — Grant Kapitányt kalandos sorsa a távoli Son-Domingó szigetre sodorja, a hol éppen akkor tört ki a rabszolgázadás (9 füzet), és Grant Kapitány egy szerencsátlen családot ment meg az őrző szerencsének dühétől. — A Nobody 12-ik füzetében a világ legzseniálisabb detektívje egy rejtélyes gyilkosságot fődöz föl, mely egy ősrégi angol kastélyban fölötté titokzatos körülmények között történik, s evvel megment a gyilkosság vádjától egy ártatlant. — Végül a Budapesti Rejtelmek 12-ik füzetében Kiss József, a híres költő tovább fűzi érdekes és izgató regényének bonyodalma, melyek egymást válogatják a szenzációs és páratlanul izgató történetben. — Mind ezek a füzetek 30 fillérért kaphatók egyenként az ország összes könyv- és papirkereskedésében és dohánytöszdájében vagy pedig közvetlenül a kiadó Mikolási Sándornál Budapesten kinek ujonnan megnyitott és gazdagon felszerelt könyvkereskedésében minden egyéb könyv is jutányosan kapható (Budapesten, VI. Teréz-körút 5).

A palánkai földmivelők szövetkezetének ügye.

»A Selmeczi Takarékpénztár« nyilatkozatot küldött nekünk, melynek lényege a következő:

a.) A nyújtott 200000 kor. visszelszámítolási hitel három jótállója felmondta a jótállási kötelezettséget a Takarékpénztárral szemben, ennél fogva a Takarékpénztár is felmondta a hitelt a Segélyegyletnek. A leszámított váltók azonban nem azonnal, hanem részletfizetéssel törlesztendőek s így a szövetkezet is szoríthatja a maga tagjait.

Örvendetes tudomásul vesszük, hogy a Takarékpénztár törlesztéses részletfizetést engedélyezve nem presionálja az amúgy is agyonsanyargatott Segélyegyletet.

b.) Nem felel meg a valóságnak, hogy a Takarékpénztár hitele 8000 koronába került.

Mi pedig úgy tudjuk, hogy legalább is annyiba került. De mi sem állítottuk azt, hogy ezt az összeget a Selmeczi Takarékpénztár zsebelte volna be. Hisz itt voltak a betáblázási költségek bélyegek és illetékek. Most pedig, hitelfelmondás révén, a ki — és betáblázással meg fognak ismétlődni. Legalább a valószínűség mellett szól.

Azt se állítottuk, hogy a Takarékpénztár szedte volna a províziót, mely ca. 3000 koronát tett ki. De jól informált helyről tudjuk, hogy öt befentes vágta ezt zsebre. Azok persze nem mernek nyilatkozni. Majd rá fogjuk őket kényszeríteni. Kiugratjuk a nyulakat a bokorból.

Azomban minden félreértés kikerülése végett előre is kinyilatkoztatjuk, hogy Szalay és Grób uraknak ebben részük nem volt s nincs.

c.) Az sem való, hogy a Takarékpénztár két szakértőt küldött a szövetkezet nyakára.

Örvendetes tudomásul vesszük. De itt is megjegyezzük, hogy Szalay és Grób urak itteni szereplését bizonyos körökben nagyon furcsa világitásba igyekeztek feltüntetni úgy a közvélemény mint lapunk előtt is.

S a nagy titkolódzás ezt megerősíteni látszott.

Azomban alaposan utána jártunk a dolognak és meggyőződünk róla, hogy Szalay úr mint szakértő nagy szolgálatai fejében csak 150 ft. havi honoráriumot kapott, Grób úr pedig kötvényrendezésért 50 ftot. mit nekik az igazgatóság megszavazott.

Működésük 1908 márczius 10-től szeptember végéig terjedt s ezt a legnagyobb korrektség humanitárius

szempontok és szakértelem jellemzi.

Egyébként teljesen megbízható adatok birtokában vagyunk s így módunkban lesz egyes emberek üzelmeit leleplezni.

Mit legközelebb meg is teszünk.

NESTLE
GYERMEKESZTJE
csecsemők labbadozók
gyomorhajósok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
 Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerboltban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

HIREK.

Elhunyt tanfériú. Igaz, bensőséges részvétel értesülünk Baja egy érdemes tanfériának elhunytáról. Borza Nándor nyugalmazott néplanitó tegnap jobblétre szenderült életének 65-ik évében. Az elhunyt egész generációt nevelt fel a magyar kulturának. Borza Nándor a hírlapírás terén is hasznos munkát végzett.

Igazgató-tanácsos. Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Rajk Aladárt Baja város országgyűlési képviselőjét kinevezte a bajai állami tanítóképző intézet igazgató-tanácsának tagjává.

Nagybeteg bácskai képviselő. Hodzsa Milán, a kölpényi kerület orsz. képviselője mintegy 14 nap előtt vörhenyben megbetegedett és azóta Szucsányban orvosi kezelés alatt áll.

Esküdtbírák kijelölése. A szegedi kir. tábla elnöke az 1909. év tartamára az újvidéki kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírák elnökévé Csarsch Dezső törvényszéki elnököt, állandó Ernst Ödön törvényszéki bírót, a zombori esküdtbírák elnökévé pedig dr. Eperjessy Béla

törvényszéki elnököt, helyettesévé Szederessy Ödön törvényszéki bírót jelölte ki.

A bácsalmási járásbírók köréből. A m. kir. igazságügyminiszter Szeszler Samu bácsalmási és Csákovics Ferencz kapuvári kir. járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Az ipartestületek és az új ipartörvény. A győri ipartestület most mozgalmat indított, hogy az új ipartörvény tervezetnek az ipartestületekre vonatkozó rendelkezése egészben megváltoztassék. Ipartestületünknek az erről szóló tervezetet most pártolás céljából megküldte, egyebet pedig felterjesztette a kereskedelmi miniszterhez is.

Kinevezés. A vallás- és közoktatási minisztérium kinevezte, dr. Jankulov Boriszláv tanárt az itteni állam. tanítóképzőhöz a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá, Fehérvári Dezső bölcsészettan hallgatói, földinket ugyanezen intézethez növelővé.

A gombos—erdődi gőzkomp szünetel. A gombos—erdődi vasuti átkelést jégzajlás miatt beszüntették.

Thék Endre — udvari tanácsos. A király Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter előterjesztésére a hazai ipar terén szerzett érdemei elismeréséül Thék Endre butorgyárost, a budapesti kereskedelmi és iparkamara és az országos iparegyesület alelnökét az udvari tanácsosi címmel tüntette ki.

Többeknek...

Mi semmiféle terrorismustól nem félünk. A kinek baja van lapunkkal, az forduljon a független bírósághoz, mert szerkesztőségünk egyéb elégteladást se nem ad se nem fogad el.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

TATAI BRIKETT

— kitűnő szobafűtési szén —

Jutányos árban

azonnal szállítja :

Magyar Általános Kőszénbánya
 Részvénytársulat

Budapest, V. Erzsébet tér 19.

